



Утвърдил:

Декан

Дата

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ "СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ"

Факултет: ФИЛОСОФСКИ

Специалност: (код и наименование)

Психология

Магистърска програма

"Психология на здравето" за бакалаври с хуманитарна специалност

Ф	Ф	П	8	1	0	1	2	0
---	---	---	---	---	---	---	---	---

Магистърска програма

"Психология на здравето" за бакалаври по Психология

Ф	Ф	П	8	2	0	1	2	0
---	---	---	---	---	---	---	---	---

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Дисциплина:

И	3	2	7
---	---	---	---

(код и наименование)

Консултативна и терапевтична роля на психолога в условията на социална услуга за лица с Генерализирани разстройства на психичното развитие

Преподаватели:

Гл. ас. д-р Весела Кръстева-Симеонова

Ана Вячеславова Андреева- Сапунджиева

Учебна заетост	Форма	Хорариум
Аудиторна заетост	Лекции	15
	Семинарни упражнения/практически занятия	30
	Практически упражнения (хоспитиране)	
Обща аудиторна заетост		
Извънаудиторна заетост	Реферат	
	Доклад/Презентация	
	Научно есе	
	Курсов учебен проект	
	Учебна екскурзия	
	Самостоятелна работа в библиотека или с ресурси	

Обща извънаудиторна заетост		
ОБЩА ЗАЕТОСТ		
Кредити аудиторна заетост		4
Кредити извънаудиторна заетост		
ОБЩО ЕКСТ		4

№	Формиране на оценката по дисциплината ¹	% от оценката
1.	Workshops (информационно търсене и колективно обсъждане на доклади и реферати)	10
2.	Участие в тематични дискусии в часовете	40
3.	Формулировка по случай. Решаване на казуси	10
4.	Портфолио	40

Анотация на учебната дисциплина:

Работата на психолога в рамките на комплексна терапевтична социална услуга за работа с деца и лица с диагноза от аутистичен спектър е позиция, която налага наличие на знания, компетентност и експертиза в областта на детско развитие в норма и патология, както и добро познаване на специфичната клинична картина на генерализираните разстройства на развитието.

Генерализираните разстройства на психичното развитие /ГРПР/ са един от най-неясните девиации на детското развитие. Натрупан е огромен емпиричен материал през последните години, който обаче не се интерпретира еднозначно.

Психологическата оценка на състоянието е съществена част от процеса на диагностика и описание на спецификите на разстройството. Психологическата оценка е важна и при планиране на грижите, интервенциите за детето и подкрепата за семейството.

Броят на деца в ранна възраст, които получават диагноза разстройство психичното развитие, расте с всяка изминала година. Аутизмът е световен проблем, свързан с детското здраве. Данните за разпространението варират в различните страни-между 4 и 26 случая на 10 000 деца. По данни на най-големите неправителствени организации работещи в това направление, към момента честотата на разпространението е в рамките на 1 на всеки 100 деца в Европа. За различните континенти, държави и организации тези данни варират. По данни на Център за контрол и превенция на заболяванията /Национален институт за обществено здравеопазване, САЩ, 1 на всяко 59 деца е с диагноза от аутистичен спектър. В България към момента не разполагаме с точна статистика, но и у нас се отчита тенденция за по-ранно и точно диагностициране на състоянието на детето, както и достъп до специализирана помощ в по-голямата част от страната.

След поставянето на диагнозата, семейството е изправено пред трудната задача да разбере, приеме и организира по нов начин грижата за детето с цел развиване на умения, подобряване на състоянието му като цяло. Най-често това е моментът, в

¹В зависимост от спецификата на учебната дисциплина и изискванията на преподавателя е възможно да се добавят необходимите форми, или да се премахнат ненужните.

който психолог се запознава със семейството и детето, когато бъдат насочени или сами покажат готовност и нужда от специализирана помощ и подкрепа в рамките на специализиран терапевтичен център. С времето, нуждата от помощ се променя, но в огромен процент от случаите, хората с ГРПР имат нужда от подкрепа в почти всички сфери от своя живот.

С порастването на детето и прехода към пубертета и младежката възраст, предизвикателствата пред момчето/момичето с такъв тип невроразвитийно разстройство и неговото семейство се променят. Психологът като част от екипа на специализираната услуга, организира и провежда терапевтична работа по теми, свързани с промените на порастването.

В младежка възраст, нуждата от лични умения, компетенции и автономност в бита, ежедневието и в социален аспект нарастват.

Комплексната терапевтична практика дава възможност на семейството да получи специализирана помощ и подкрепа съобразена със специфичните нужди на човека с ГРПР. Психологът е част от екип, който в рамките на терапевтичната практика, участва и със своите познания и компетенции работи със семейството и пряко с потребителя.

Всеки етап от развитието, промените в състоянието и нивото на умения у човека с аутизъм, налагат добра компетентност относно тази динамика от страна на психолога.

Познаването на спецификите на нарушението, на възможностите и ограниченията на терапевтичната работа, задава пред психолога ключово участие във всеки етап от работата със семейството и човека с аутизъм.

В тази връзка и **целите**, които поставя екипът преподаватели пред курса са:

1. Запознаване в конкретика с дейността на психолога в социалната услуга, специализирана за работа с лица с аутизъм-деца, тийнейджъри, младежи и техните семейства.
2. Придобиване на вещина относно практическите аспекти на клиничната картина и особености на аутистичното разстройство.
3. Формиране на умения за организация и планиране на психологичната практика.

Предварителни изисквания:

Базови познания в областта на психологията на развитието в детска и юношеска възраст, психопатологията и психодиагностика.

Очаквани резултати:

След завършване на курса студентите:

1. Ще придобият опит и познания за естеството на работата на психолога като част от мултидисциплинарен екип в рамките на специализиран център за работа с деца и младежи с диагноза от аутистичен спектър;

2. Ще придобият познания за възрастовата специфика на Генерализираните разстройства на психичното развитие;
3. Ще се запознаят със стандартизиран инструментариум за оценяване на състоянието, с особеностите на наблюдението и събирането на данни за детето/лицето с аутизъм;
4. Ще придобият опит по отношение на процеса на планиране, организиране и провеждане на психологическа оценка, оценка на актуалното състояние на човек с ГРР;
5. Ще придобият познания за начина, по който се планират целите в терапевтичния план и интервенциите в работата с детето/лицето с аутизъм и неговото семейство;
6. Ще разширят познанията си за консултиране на деца, лица и семейства.

Учебно съдържание

№	Тема:	Хорариум
1.	Психично здраве в детско-юношеска възраст. Психични нарушенията. Класификации на психичните нарушенията.	3 учебни часа
2.	Невроразвитийни разстройства. Разстройствата от аутистичния спектър (РАС). Симптоми. Диагностика. Епидемиология. Диференциална диагностика. Етиология.	7 учебни часа
3.	Терапевтични стратегии. Актуална картина на практиките в България.	3 учебни часа
4.	Перспективи. Аутизмът през възрастността.	2 учебни часа
1	Възрастова специфика на разстройството от аутистичния спектър. Запознаване с различните възрастови периоди: ниво на познания, умения и ниво на автономност.	1 учебни часа
2	Терапевтични програми и подходи в различните възрастови периоди. Познаване и адаптирано използване.	2 учебни часа
3	Наблюдението като основен метод при психологическа оценка, при оценяване моментното състояние, мотиви и нужди на човека с аутизъм.	2 учебни часа
4.	Планиране, организиране и провеждане на оценка на актуалното състояние при създаване на терапевтичен план и проследяване промените в състоянието на потребителя.	1 учебен час
5.	Участие в планиране на формата на работа с потребителите- индивидуален и/или групов, планиране на нивото на подкрепа за потребителя.	1 учебен час
6.	Планиране и провеждане на терапевтични сесии. Събиране на данни. Ролята на терапевта. Работа със семейството.	10 учебни часа

7.	Приложението на допълващи и алтернативни средства за общуване и комуникация в работата с лица с диагноза от аутистичен спектър. Организация на средата.	2 учебен час
8.	Участие в екипни срещи, клинични обсъждания, представяне на случаи.	1 учебен час

Дата: 04.02.2020 год.

Съставил: Гл. ас. д-р Весела Кръстева-Симеонова

Ана Вячеславова Андреева- Сапунджиева